A°. 1837. Nº. 20.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 16 Februarij.

FRANKFORT, den 12den Februarij.

Berigten uit Triest van den 2den Februarij melden het volgende omtrent het vertrek van hunne Grieksche Majesteiten naar Griekenland. Tot den 31sten Januarij werd de afvaart door het weder verhinderd. Er heerschte aanhoudend Scirocco, en die was zoo hevig, dat het uitloopen onmogelijk was. Eindelijk klaarde de lucht den 31sten Januarij op, er woei een frissche noordewind en men maakte zich gereed om af te zeilen. Begeleid door verscheiden honderd barken, voer de koninklijke gondel, onder het salvo van het geschut en het gejuich des zeevolks, het fregat te gemoet. De gansche manschap was in parade, de hemel helder, de stemming plegtig, Hare Majesteit de jonge Koningin zigtbaar aangedaan; haar gevoel ontlastte zich in tranen, toen zij de waggelende ladder naar het fregat opklom, en met de kust van het noordelijker Europa, scheen zij thans eerst hare haardsteden, hare ouders te verlaten, en van de gelukkige dagen harer jeugd te scheiden, om op de hooge zee eene nieuwe, verre, donkere bestemming te gemoet te gaan. Men was algemeen met haar aangedaan. Aan boord van het fregat werden de hooge personaadjen door den kapitein, den heer *Price*, ontvangen en naar de prachtige voor hen ingerigte apartementen geleid. Voor het gansche gevolg was er ruimte en gemak in het prachtige zeegebouw; de wind was half, doch liep later vlak naar het Oosten. Om drie uur was de inscheping afgeloopen. Nog voor den nacht was het fregat uit het oog verdwenen. Men denkt, dat Hunne Grieksche Majesteiten bij voortdurenden gunstigen wind den 11den Februarij te Athene zullen kunnen zijn.

— Naar brieven uit Londen te oordeelen, schijnt de aanhouding van de schooner *Vixen* in de Zwarte zee eene hoogst onaangename geschiedenis voor het Engelsche ministerie te zijn. Men wil namelijk weten, dat de eigenaar van den *Vixen*, de heer *Bell*, de expeditie naar de Zwarte zee eerst ondernomen heeft, na van den Britschen gezant te Konstantinopel de verzekering ontvangen te hebben, dat hij zonder eenige zwarigheid de bewoners van de [illegible] allerlei behoeften kon toevoeren. Nu blijkt echter, dat zulks het geval niet is, en dat lord *Ponsenby* zeer ligtvaardig handelde, als hij die taal werkelijk gevoerd heeft. Hij of het ministerie zouden dan voor het geleden verlies verantwoordelijk zijn. Dat lord *Palmerston* voor dergelijke reclames beducht is, schijnt te blijken uit de omstandigheid, dat hij zeer veel moeite doet om te bewerken, dat Rusland de *Vixen* terug geve en verdere schadeloosstelling verleene. Naar men verneemt, heeft hij lord *Durham* belast, om alles in 't werk te stellen, ten einde de *Vixen* vrijgegeven en de heer *Bell* schadeloos gesteld worde, wegens het verlies, door het opbrengen van dit schip veroorzaakt. Men zal nu moeten afwachten of lord *Durham* zoo gelukkig zal zijn, het Russische kabinet over te halen om aan de wenschen van lord *Palmerston* te voldoen. Geschiedt zulks, dan is de edele lord uit de verlegenheid, waarin hij zich of lord *Ponsonby* hem gebragt heeft; geschiedt zulks niet, dan kan de zaak voor het parlement komen, en of tot groote discussien met het Petersburgsche hof aanleiding geven, of zoo beslist worden, dat de heer *Bell* moet schadeloos gesteld worden door dengenen, die hem tot de expeditie verleid heeft. Als dan zou het blijken of lord *Ponsonby* uit eigen beweging gehandeld heeft, of last had, om den gemelden raad mede te deelen.

— Te Karlsruhe heeft men het berigt ontvangen, dat de gewezen Koning van Zweden, *Gustaaf VI*, den 7den dezer te St. Gallen is overleden. Hij was den 1sten November 1778 geboren.

LONDEN, den 10den Februarij.

Het Portugesche gouvernement heeft bij een nieuw tarief de inkomende regten zoodanig verhoogd, dat daaruit niet slechts voor den Britschen handel de nadeeligste, maar voor den Portugeschen handel zelven de noodlottigste gevolgen te wachten zijn. Men hoopt hier echter, dat het Portugesche gouvernement, tusschen dit en de maand April, als wanneer het zou moeten in werking komen, tot nagedachten zal komen. Deze zaak ontgaat, volgens de Maandag avond in het huis der gemeenten gedane verklaring van lord *Palmerston*, de aandacht van het gouvernement niet, en zou van dezen kant niet zonder gevolg blijven. Wat aangaat de questie omtrent het door de Russische autoriteiten in de Zwarte Zee aangehouden schip *Vixen*, daaromtrent gaf lord *Palmerston* bij die gelegenheid te kennen, dat die zaak in overweging was bij 's konings advocaat, en dat, zoolang van denzelven geen rapport ontvangen was, geene verdere stappen gedaan konden worden, weshalve hij voor het oogenblik het best oordeelde om ter dezer zake in geene bijzonderheden te treden. Hij kondigde tevens aan, dat Rusland had afgezien van het heffen van tol op Britsche schepen aan den mond van den Donau.

De berigten van New-York, van den 9 Januarij, melden, dat bij het congres het comité voor de middelen en wegen heeft bewilligd in het ter tafel brengen van eene bill, strekkende om de inkomende regten trapswijze ten beloope van 7 millioen dollars te verminderen. Tot dat einde zouden de inkomende regten op het zout en de steenkolen geheel afgeschaft, en op onderscheiden andere artikelen zoodanig verminderd worden, dat binnen 18 maanden de bewuste reductie zou bereikt zijn. Op 30 September aanstaande zou de eerste vermindering ingaan, en vervolgens van 6 tot 6 maanden bij toeneming voortgezet worden.

— Lord *Russel* heeft, in de zitting van het lagerhuis van gisteren, een nadere voordragt van wet gedaan, betrekkelijk de zamenstelling der gemeentebesturen in Ierland, waarvan de strekking is om Ierland in dezen meer op eenen gelijken voet met Engeland en Schotland te brengen. De minister heeft bij deze gelegenheid te kennen gegeven, dat van de beslissing dezer zaak zal afhangen of het tegenwoordig ministerie al of niet zal blijven bestaan.

De bedoelde bill is gelijk aan die, welke verleden jaar door het hoogerhuis verworpen werd. Alleen zou, volgens de nieuwe voordragt, de benoeming der Sherifs plaats hebben op eene drievoudige lijst, welke door den gemeenteraad zou aangeboden worden; terwijl bij de vorige bill de benoeming der Sherifs onmiddelijk aan de kroon overgelaten werd.

PARIJS, den 12den Februarij.

Een brief uit Parijs behelst het volgende: «Als men sommige dagbladen leest, zou men gelooven, dat er eene groote staatkundige beweging in Frankrijk heerscht. Dit is echter zoo niet; want de massa der natie was zekerlijk nooit onverschilliger omtrent het staatkundige, dan tegenwoordig. Doch sommige dagbladen en een gedeelte van de Kamer, hebben zich den toon [illegible] ge regering steeds aangeslagen werd, toen ieder woord over staatkunde gereede hoorders vond. De voorgeslagene criminele wetten, welke in de kamer en in sommige dagbladen zulk eene groote rol spelen, dat eene veel gewigtigere wet op de gemeentebesturen ongemerkt voorbijgaat, hebben bij het publiek slechts weinig belangstelling verwekt, hetwelk nogtans, zoo ver het gaat, dezelve geenszins gunstig is. Men is het algemeen daarover eens, dat het ministerie eenen misslag beging door ze voor te dragen, en het is nog onzeker of ze wel in de kamer zullen doorgaan. Doch, al mogten zij verworpen worden, zou het ministerie daardoor niet vallen, als er geene andere redenen waren, die eene wijziging zouden kunnen te weeg brengen. De stad is van tijd tot tijd vol geruchten van dien aard; het waarschijnlijkste daarvan blijft, dat de heer *Gasparin* zijn ontslag als minister van binnenlandsche zaken verlangt. Voorts zegt men, dat dit ministerie aan den heer *Montalivet* aangeboden is, doch dat deze tot voorwaarde stelt, dat de heer *Guizot* moet aftreden. Dit wordt nogtans voor geen genoegzame reden voor eene verandering van het kabinet gehouden, doch men schijnt veeleer de noodzakelijkheid te gevoelen van eenen minister van oorlog, die de armee beter kent en de krijgstucht beter weet te handhaven, dan de tegenwoordige, die aan de armee bijna vreemd is. Van daar, dat de maarschalk *Soult* steeds in aanmerking komt. De bestendige twijfel aan de duurzaamheid van het bewind is misschien een groot kwaad, en de gedurige verandering van ministers misschien de grootste misslag, die sedert de revolutie begaan werd. Het bewind in Frankrijk bemoeit zich te veel met alles, dan dat deze veelvuldige veranderingen zonder nadeel voor de nationale belangen zouden kunnen geschieden. De natie heeft thans het meest de aandacht op de materiele belangen gevestigd, zij is de staatkundige wisselingen moede, en het fanatieke gedeelte van alle partijen vindt zich door de openbare meening verlaten. Dan de materiele belangen van de natie vereischen een bestendig en duurzaam bewind. Waren deze belangen in handen van corporatien, minicipaliteiten en maatschappijen, gelijk in Engeland, dan zou de verandering van ministers zeer onverschillig zijn; maar dit het geval niet zijnde, zoo is die onbestendigheid zeer nadeelig. Er is oneindig veel te doen in Frankrijk; de communicatien en transportmiddelen, de uitdrooging van moerassen, de mijnen, de verbetering der scheepvaart, vereenvouding in de behandeling der zaken van het bestuur, de trapswijze bevrijding der gemeenten van overbodig [illegible] toezigt, de

verbetering der scholen enz. vereischen maatregelen en voorzieningen, welke alle van bovenaf moeten beginnen.

— Van den Koningsmoordenaar *Meunier* en zijne zaak wordt tegenwoordig in de dagbladen niet meer gesproken. Men weet den bepaalden tijd nog niet, wanneer hij voor het hof der pairs zal verschijnen, en ook nog niet hoe ver het onderzoek gevorderd is, en of en welke medepligtigen hij heeft.

— Uit Spanje zijn geene tijdingen van belang. Op het oorlogstooneel is niets voorgevallen. In de gevangenissen te Carthagena en Cadix is eene besmettelijke ziekte onder de aldaar opgehoopte Carlistische gevangenen ontstaan. Men wil, dat zich ook reeds sporen van deze ziekte te Madrid geopenbaard hebben. De serjant *Garcia*, de bestuurder van den jongsten militairen opstand tegen de Koningin te St. Ildefonse, achtende dat hij niet genoeg beloond werd, heeft den minister van financiën, *Mendizabal*, te Madrid op straat bij den kraag gepakt, om hem te dwingen meer te geven; maar hij is gevat geworden, en zal nu waarschijnlijk naar de Canarische eilanden in ballingschap gezonden worden.

'sGRAVENHAGE, den 13den Februarij.

Naar men verzekert moet het bij de Hooge Regering steeds een punt van naauwgezet onderzoek uitmaken, in hoeverre het raadzaam geoordeeld kan worden, om een ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem aan te leggen, en wel in verband door zijtakken met Rotterdam. Sommigen willen zelfs, dat de Regering er op bedacht zou wezen, dien aangaande, zoo mogelijk nog in de te hervatten zitting der Kamers, voordragten van wet aan dezelve aan te bieden.

— Blijkens berigt van Z. Exc. den Minister van Staat, belast ad interim met het bestuur der Financiën, van den 10 dezer, zal, gedurende de maanden Maart, April, Mei en Junij aanstaande, de voldoening plaats hebben van lijfrenten, gevestigd op een en twee lijven, ingeschreven in het Grootboek der Nationale Schuld, en loopende over den jare 1836.

— Bij aankondiging van de permanente Commissie uit het Amortisatie-Sijndicaat van den 9den dezer, is bekend gemaakt, dat de dertiende aflossing der schuldbekentenissen van het Amortisatie-Sijndicaat, renten de 4½ pCt., bepaald is op ƒ 1,000,000, zullende de loting, tot aanwijzing der nommers van de af te lossen schuldbekentenissen, bij reeksen van ƒ 10,000 geschieden en worden bewerkstelligd, op Woensdag 1 Maart 1837, 's middags ten 12 ure, te Amsterdam.

— Z. Exc. de Minister van Justitie bevindt zich weder ongesteld.

— Dezer dagen is door de Regering geantwoord op de bedenkingen, welke [illegible] waren, ten opzigte van het ontwerp van wet ter tijdelijke aanvulling der bepalingen omtrent de enkele en misdadige bankbreuk. Daarbij heeft zij, onder anderen, te kennen gegeven, dat het geenszins de bedoeling der Regering is, om het Fransche wetboek van strafregt in zijn geheel en ongewijzigd te behouden, tot dat hetzelve door een geheel nieuw zamenstel van strafwetten zal kunnen worden vervangen; dat men niet in het geringste afkeerig is van het denkbeeld eeniger voorloopige wijzigingen van het Fransche wetboek van strafregt, maar dat integendeel zeer wel is ingezien de noodzakelijkheid, welke er ten aanzien van zoodanige wijzigingen zou kunnen bestaan, en dat dan ook reeds, bij art. 5 van Z. M. Besluit van 28 Maart 1836 (Staatsblad no. 9), het onderzoek, en de voordragt der noodige concept-wetten, om tot die voorloopige wijzigingen te komen, aan de Commissie van redactie der Nationale Wetgeving is opgedragen. Maar evenmin als zij tusschen het straf-wetboek en de overige gedeelten der Nationale Wetgeving een zoodanig onafscheidelijk verband had gevonden, dat daarom de afzonderlijke invoering dezer laatste niet zou kunnen plaats hebben, evenmin, ja nog minder heeft zij begrepen, waarom het volstrekt noodig zou zijn, die invoering afhankelijk te stellen van eene voorafgaande gedeeltelijke wijziging van het wetboek van strafregt, en waarom de invoering niet zou kunnen geschieden, dan nadat het werk dier wijzigingen vooraf zou zijn ten einde gebragt. Te minder heeft men zich met dit denkbeeld kunnen vereenigen, omdat het tot stand brengen der verlangde wijzigingen in het wetboek van strafregt, noch door de voorafgaande invoering der overige wetboeken zal worden vertraagd, noch door de verschuiving der invoering bespoedigd, maar dat in beide gevallen de zaak dezelfde zal blijven, en de commissie van redactie zich in alle gevallen met die wijzigingen zal bezig houden, onmiddellijk na de beëindiging van haren arbeid omtrent de overige deelen der wetgeving, zoodat de vraag, of men de invoering der overige wetboeken zal moeten verschuiven tot na de wijziging van het bestaande wetboek van strafregt (want hierop komt ten slotte de gemaakte bedenking neder), dan wel of die reeds vooraf zal kunnen plaats hebben, zonder eenigen invloed is, hetzij op die wijzigingen zelve, hetzij op den spoed, waarmede dezelve zullen kunnen worden tot stand gebragt. Juist om de invoering der overige wetboeken te doen plaats hebben, vóór de wijziging van het wetboek van strafregt, was de tegenwoordige wet (welke anders geheel overbodig zou geweest zijn) noodzakelijk, en juist met de bovengemelde beschouwingen was het overeenkomstig, dat men zich in de tegenwoordige wet, moest bepalen tot de bloote overneming der bestaande bepalingen, gelijk dan ook geschied is, zonder daarin eenige verandering te brengen, behalve op die punten en bepalingen, welke bij de invoering der overige wetboeken geenen zin meer zouden aanbieden, of daarmede in strijd zouden zijn. Met het aangemerkte, vleit men zich te hebben aangetoond, dat het tegenwoordige ontwerp niet alleen, maar ook volstrekt noodig was, „om de invoering der afgewerkte gedeelten der nationale wetgeving met den meesten spoed te kunnen doen plaats hebben; dat die invoering van geenen invloed is op de wenschelijke veranderingen in sommige punten van het wetboek van strafregt, en dat eene *voorafgaande* wijziging der strafwet alleen tot gevolg zou hebben, om, zonder afdoende reden, de invoering der nationale wetgeving op nieuw te vertragen. Ook wordt door de Regering aangemerkt, dat het doel dezer wet alzoo eenvoudig is, om enkel voor het oogenblik het bestaande te behouden, en geenerlei verandering in het stelsel zelf te brengen, maar die aan eene latere wijziging over te laten, zoodat alle voorstellen, door welke eenige verandering in de zaak zelve, en in de bestaande wetgeving, zou worden gebragt, in de tegenwoordige wet niet kunnen worden opgenomen.

UTRECHT, den 14den Februarij.

Met genoegen verneemt men, dat het hoofdbestuur der onderneming tot indijking van het noordelijk gedeelte van Texel, bekend onder den naam van het Eijerland, dat thans, ofschoon eerst sedert November 1835 omdijkt, reeds een vrij geordenden en vruchtbaren polder, met ongeveer zes honderd inwoners, oplevert, ook bedacht is geweest, om aan meer dan honderd schoolpligtige kinderen de gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs te verschaffen, ten gevolge waarvan de feestelijke installatie van den daartoe benoemden onderwijzer, in een der localen van het in 1836 op Texel gebouwde magazijn, heeft plaats gehad, in tegenwoordigheid der voornaamste bewoners van den genoemden polder en van verscheiden aanzienlijke commissien; bij welke gelegenheid de heer Voorzitter der Schoolcommissie eene toepasselijke redevoering heeft uitgesproken.

AMSTERDAM, den 14den Februarij.

Beurs van den 13 Februarij.

Uit gebrek aan alle nieuwstijdingen van buiten, was ook heden onze beurs stil, de omzettingen beperkt, en in de prijzen algemeen zeer weinig verandering.

Beurs van den 14 Februarij.

Wij zijn heden weder zonder eenige nieuwe tijdingen van buiten, hetwelk op de prijzen van verschillende effekten had kunnen influenceren, doch waren heden de omzettingen over het algemeen nog flaauwer dan gisteren.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. 2½ pCt. openden $53\frac{11}{16}$, doch doordien vele partijen voor binnenlandsche rekening ter markt kwamen, vielen de prijzen tot $53\frac{1}{2}$, en konden zich niet weder verheffen; 5 pCt. 101, met verkoopers voor binnenlandsche rekening; kansbiljetten $22\frac{1}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$ met verkoopers; in beide sijndicaat was de omzet niet noemenswaardig, oud $94\frac{5}{8}$, nieuw 78; oude aandeelen handelmaatschappij $181\frac{1}{2}$ begonnen, en $182\frac{1}{4}$ geëindigd, 4½ pCt. Oost-Indie $90\frac{1}{2}$ geoffereerd.

Spanje. Ardoins $24\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ gesloten, met verkoopers; Passive $7\frac{1}{8}$ gedaan.

Rusland. Oude Russen 104; Russen van 1831 en 1833 $95\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Roebels $66\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ gebleven.

Is eene strafwet tegen het Duel noodzakelijk? Door Mr. W. C. E. DE GEER. *Utrecht*, 1836.
(*Slot van No. 16 — 7 Febr.*)

Of, en in welke gevallen, de zedewet aan den mensch veroorlooft, zijn leven in de waagschaal te stellen, is eene vraag, wier oplossing hier niet behoeft gegeven te worden; zij behoort tot de zedeleer; want al wilde men aannemen, dat de mensch *nimmer* bevoegd is om, buiten dadelijken noodwang, zijn leven te wagen ter verdediging zijner vrijheid of veiligheid (hetgeen bezwaarlijk te betoogen zou vallen); zoo volgt daaruit geenszins, dat de wetgever geregtigd is om den burger te dwingen tot uitoefening zijner *zedelijke* verpligtingen. De heer R. V. L. heeft dit punt in zijn geschrift over het Duel en nog nader in zijn antwoord aan de *Nederlandsche stemmen* zoo duidelijk uit een gezet, dat het overbodig zijn zou, er hier verder over uit te weiden.

Tegen de bewering van den heer R. V. L., dat de hedendaagsche wetten verscheidene beleedigingen en beschimpingen eigenlijk niet straffen, vermits men eene boete van eenige stuivers geene wezenlijke straf noemen kan, voert de heer D. G. eenige woorden aan van den Proc. Gen. DUPIN, zeggende, dat hij niet beter dan met dezelve kan antwoorden. Maar de heer D. G. heeft immers regtskennis genoeg om

te weten, dat de woorden van eenen Procureur Generaal niets afdoen tegen de wet? de heer R. V. L. voerde zijne bewijzen aan uit het strafwetboek zelf; de heer D. G. en de Procureur Generaal brengen niets bij dan hunne eigene woorden. Hoe achtbaar ook, het zijn immers geene bewijzen?

Op bl. 38 poogt de heer D. G. een argument weg te goochelen: „Mogt men mij de tegenwerping maken, dat het duel in de zamenleving gepaste beleefdheid te weeg brengt: — dat men elkander om hetzelve ontziet en niet beleedigt: — ik zou vragen, of het duel wezenlijk onmisbaar is, om ons binnen de palen van wellevendheid en ontzag te houden?” — Nu zou men verwachten, deze vraag, met aanvoering van gronden, ontkennend opgelost te zien: maar neen; de schrijver laat onmiddelijk volgen: „Hebben wij dan in onze zoo hoog geroemde dagen van verlichting en fijne beschaving alle welvoegelijkheid verloren?” enz. Geenszins; maar dat wij dezelve bezitten, hebben wij volgens den heer R. V. L., gedeeltelijk aan het duel te danken. De heer D. G. behoorde dus niet te beweren, dat wij beleefd zijn; maar, dat het duel op deze beleefdheid geen invloed had, en dat niet menigeen door de vrees voor eene uitdaging binnen de palen der welvoegelijkheid gehouden wordt.

Wijders had de heer R. V. L. aangevoerd, dat het duel moorden doet vermijden. Daarop antwoordt de heer D. G. bl. 39: „Gewis wij zullen het ook wel in onze tijden mogen vaststellen, dat hij, die, zich beleedigd rekenende, door een valsch beginsel van eer geleid, niet zoude schromen, om in eenen kampstrijd op leven en dood zijnen beleediger maar het leven te staan, zich nimmer door wraak zoodanig zal laten vervoeren, dat hij zich zelven tot eenen lagen booswicht of verachtelijken moordenaar maakt. Juist de gewaande eer, die hij in het duel verdedigt, zal hem hiervan wederhouden, althans de straf, die hem als moordenaar wacht, zal hem afschrikken.” — Vooreerst, verliest de heer D. G. uit het oog, dat men door het duel uit te roeijen, de thans heerschende begrippen van eer veranderen zou. Nu, daar het duel bestaat, en men dit te baat nemen kan, beschouwt men verraderlijke aanvallen als laag en laf; maar het duel niet meer bestaande, zullen sommigen moord als het *eenige* middel ter verdediging hunner vrijheid en eer verontschuldigen, en, gelijk nog heden in *Italië*, gelijk weleer te *Rome* (1) denzelven veel minder schandelijk rekenen, dan die thans, het duel bestaande, beschouwd wordt. Daarbij sprak de heer R. V. L. niet van *verraderlijken* moord: in zijne noot op bl. 24 zegt hij: zonder het duel zou dengene, dien men in zijne vrijheid verkort, op eene wijze, welke door de wetten niet of niet genoegzaam wordt gestraft, niets overblijven *dan geweld met geweld te keeren, en wel, indien hij niet ligchamelijk de sterkste is, den aanrander neder te schieten*. Zijne bedoeling, naar wij gelooven, is dus: men zal, wanneer de toevlugt des duels ontnomen wordt, wapentuig bij zich dragen, en hetzelve bij voorkomende gelegenheid terstond gebruiken. Dat deze gevolgtrekking zoo ongegrond niet is, blijkt uit menig voorval onder de fatsoenlijkste standen in *Noord-Amerika*, waar men hoogst zeldzaam duellen, maar daarentegen des te meer bloedige vechtpartijen te betreuren heeft. Zekerlijk, wanneer men elkander in openbare vereenigingen kogels toeschiet, of in huis overvalt, stoort dit de openbare rust geheel anders dan een duel. Gesteld derhalve dat het tweegevecht door strafwetten kon worden tegengegaan (iets, hetwelk volgens den schrijver zelven, welke die strafwetten voorstaat, nog nooit heeft kunnen geschieden), zoo behoorde de heer D. G. te bewijzen, dat de maatschappij daardoor geene ergere nadeelen lijden zou, dan zij thans uit het duel lijdt. Op al de bedenkingen dienaangaande, door den heer R. V. L. aangevoerd, antwoordt de heer D. G. niets, uitgenomen zijne aangehaalde bewering, dat men niet moorden zal.

Op bl. 40 maakt de heer D. G. het zich weder gemakkelijk door niet de gronden zijner partij, maar *eigene* tegenwerpingen te wederleggen. „En zouden nu,” — zegt hij — „gelijk sommigen beweren, geene zedelijke, maar vooral geene godsdienstige beginselen eenigen invloed mogen hebben op de vraag, of het duel door strafwetten moet worden tegengegaan?” De schrijver zal, meenen wij, ons dank weten, indien wij het wel weder aan overijling toeschrijven, dat hij den heer R. V. L. andere woorden in den mond legt, dan dezelve bezigde. De heer R. V. L. sprak niet van *beginselen*, maar van *beschouwingen*; en de heer D. G. zal toch wel weten, dat er een groot onderscheid tusschen *beginselen* en *beschouwingen* bestaat. Wij erkennen, en waarschijnlijk iedereen met ons, dat er *algemeene beginselen* van zedelijkheid en godsdienst bestaan, maar niet *algemeene beschouwingen* omtrent het eene of andere punt derzelve. Niemand ontkent, dat zedelijkheid en godsdienst deugd vorderen; maar niet iedereen denkt eenstemmig over hetgeen als deugd te beschouwen is (2); de vraag was: Wil men den wetgever het regt toekennen *dat* te verklaren, en daarop zijne strafwetten te gronden? Zoo ja, dan stelt men zich bloot aan de afschuwelijkste tirannij, want dan is het genoeg, dat een wetgever iets voor godsdienstig houdt, om er de burgers toe te dwingen. Het is zeer verschillend, zedelijkheid en godsdienst uit het oog te verliezen, of strafwetten op dezelve te bouwen. Zeer te regt zegt een onzer geachtste regtsgeleerden en staatkundigen: „Hoe onwaardig ook de wetgever zijn zou, die *voorschriften* geven wilde in strijd met de uitmuntende zedeleer van het christendom, zoo moet men toch nimmer eene wetgeving bouwen op de leerstelsels van eenigen godsdienst, noch behoort men dezen in te roepen ter verdediging van staatkundige stelsels, en dit moet bovenal daar gewraakt worden, waar alle religie gelijke aanspraak heeft op bescherming.” (3)

Tot staving der ontzettende bewering, waarmede wij ons geenszins vereenigen kunnen, „dat men in vele landen, bijna niet meer aan God, veel minder aan eene onsterfelijkheid der ziel of aan een toekomstig leven gelooft,” had de heer D. G. voorzeker andere gronden moeten aanvoeren, dan de woorden van EUGÈNE SUE, een der voornaamste romanschrijvers van *Frankrijk*, in de voorrede van zijn werk: *La Vigie de Koat-Ven.*”

Een woord hier, dat noodig zijn kan, — en wij rigten ons niet zoo zeer aan den heer D. G., als wel aan degenen, die op eene sijstematische wijze den mensch zoo gruwelijk durven belasteren, en daarin eene soort van godsdienst stellen, — een woord, waarop wij wel bijzonder de aandacht roepen: *Het is of verregaande loszinnigheid, of schromelijke godslastering, te beweren, dat een schepsel der Godheid misschapen genoeg zijn zou, om, bij zijne zinnen zijnde, aan God noch onsterfelijkheid te gelooven.* Zekerlijk, men ziet dikwerf het menschelijk verstand beklagenswaardig dwalen, diep zinken het menschelijk hart, — maar heeft daarom een mensch, dat wezen vol gebreken en kortzigtigheid, de bevoegdheid om over de diepste geheimen, de heiligste betrekkingen, zoo voorbarig, zoo baldadig, zoo eigenmagtig te oordeelen? Zij pogchen op godsdienstigheid, — als of het *oordeelt niet* nimmer uitgesproken was!

Eindelijk schijnt de heer D. G. eene wet te begeeren, die den regter veroorloven zou, eene straf naar gelang van omstandigheden toe te passen. Dit is een stelsel, dat kan worden verdedigd, en dat in *Frankrijk* vrij algemeen aangenomen is. Al heeft dan de wet eene straf bepaald, zoo staat het bij de *jurés*, door eene verklaring van *circonstances atténuantes*, zelfs in gevallen waarin een onbevooroordeelde volstrekt geene verschoonende omstandigheden bemerkt, de straf te doen wijzigen, ja, door een verdict *niet schuldig*, geheel te doen vervallen. Maar men houde dan wel in het oog, dat door de aanneming van zulk een stelsel, de burger niet meer afhankelijk is van de wet,

---

(1) Men zie b. v. den verraderlijken aanval van TITUS MANLIUS TORQUATUS op MARCUS POMPONIUS, die evenwel toen door het algemeene gevoelen geenszins afgekeurd werd, (LIVIUS, VII, 5); doch welken thans een man van eer zich niet ligtelijk veroorloven zou, en waartegen men zich in allen gevalle met lood of staal zou mogen verdedigen.

(2) Een bewijs hiervan — om bij het duel te blijven — vinden wij juist in het aanvaarden van tweegevechten door mannen, die de schrijver zelf (bl. 29), *de voortreffelijkste en achtingwaardigste burgers noemt*. Indien dezen het duel als door zedelijkheid en Godsdienst hoogstens gewraakt, hadden beschouwd, zouden zij *of* niet hebben geduelleerd, *of* den naam van *voortreffelijkste en achtingwaardigste burgers* geenszins verdienen. De heer D. G. is ook hier in tegenspraak met zich zelven.

(3) DONKER CURTIUS, *Iets over de theorie der straffen*, enz.; bl. 50, 51. — Men zie ook MEIJER, *Esprit, origine et progrès des institutions judiciaires*; Liv. II, ch. 1. (édit. *Paris*, 1823, tom. I. pag. 267): „Les lois divines ne sont invoquées en administration qu'à défaut de gouvernement, et la théocratie n'appartient qu'à des peuples naissans.” — COUSIN, *Cours de philosophie. Introduction à l'histoire de la philosophie*; 12e leçon: „L'état n'embrasse pas l'homme tout entier; il ne le considère que par son rapport à l'idée du juste et de l'injuste, c'est-à-dire, comme capable de commettre ou de recevoir une *injustice*, c'est-à-dire encore, comme pouvant être entravé ou entraver les autres, dans l'exercice de l'activité *volontaire et libre*, en tant que cette activité est elle-même inoffensive. De là, tous les devoirs et tous les droits légaux. Le seul droit légal est d'être respecté dans l'exercice paisible de la liberté; *le seul devoir* (j'entends dans l'ordre civil) *est de respecter la liberté des autres*. La justice n'est que cela; la justice, c'est le maintien de la liberté réciproque.” — BENTHAM, *Traités de législation civile et pénale, publiés en françois par E. DUMONT, d'après les manuscrits confiés par l'auteur*; *Paris*, 1802, tom. I. p. 32, 33: „Ce qu'on appelle la volonté de Dieu ne peut être que sa volonté présumée, vu que Dieu ne s'explique point à nous par des actes immédiats et des révélations particulières. Or, comment un homme présume-t-il la volonté de Dieu? D'après la sienne propre. — Mais la Révélation, dira-t-on, est l'expression directe de la volonté de Dieu. Il n'y a rien là d'arbitraire. C'est un guide, qui doit l'emporter sur tout raisonnement humain. Je ne répondrai pas — *etc.* — Mais je dis que la Révélation n'est point un système de politique ni de morale; que tous ses préceptes ont besoin d'être expliqués, modifiés, limités les uns par les autres; que pris dans le sens littéral, ils bouleverseroient le monde, anéantiroient la défense de soi-même, l'industrie, le commerce, les attachemens réciproques; que l'Histoire Ecclésiastique est une preuve incontestable des maux affreux qui ont résulté de maximes religieuses mal entendues. Quelle différence entre les théologiens Protestans et les Catholiques, entre les modernes et les anciens! La morale évangélique de Paley n'est pas la morale évangélique de Nicole,” *etc.*

maar van het onzekere gevoelen eener regtbank. En wil men dit, dan zien wij niet in, waarom men eene bepaalde wet tegen het duel zou maken; men kan de bestaande onzekerheid laten voortduren, en, des verkiezende, de straffen op moedwillige verwonding, moord, en moord met voorbedachten rade; op het duel toepassen. De wet heeft het niet uitgezonderd. Schiet dan in een duel een ministerieel persoon zijne partij dood, gelijk te *Parijs* b. v. de generaal BUGEAUD en *Monsieur* DE GIRARDIN, dan spreekt de Procureur Generaal DUPIN geen woord, maar gaat het omgekeerd, dan kan men den overwinnaar altijd als moordenaar opruimen, — indien men ten minste regtbanken vindt, bereidwillig genoeg om den dan eensklaps ontwaakten Procureur Generaal het gevraagde slagtoffer te leveren. *Dom* was het juist niet van NAPOLEON, dat er in het *Code Pénal* geen woord van het duel gerept wierd.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 14 Feb. 1 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D.
Den 15 Feb. 1 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 5 Duim; gevallen 0 D.

Getrouwd:

TH. HALBERSTADT
met
M. A. IN DE BETOU.

ZUIDLAND,
den 11den Februarij
1837.

Eenige kennisgeving.

† † † DE KERKVOOGDEN DER HERVORMDE GEMEENTE, te *Arnhem*, zijn voornemens op Dingsdag den 7den Maart dezes jaars 1837, des namiddags ten een ure, in het Locaal achter het Stadshuis, in het bijzijn van den Stedelijken Architect, aan te besteden:

HET BOUWEN VAN EENE NIEUWE KERK VOOR DE HERVORMDE GEMEENTE te *Arnhem*, *met de* LEVERANTIE DER MATERIALEN.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, op hetwelk de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal, behalve bij den koster aan de Groote Kerk, ter lezing liggen: te *Arnhem* bij *HULSTIJN* in den *Vergulden Arend* en bij *SANDERSLEBEN*, in het *Zwijnshoofd*; te *Nijmegen* in den *Rotterdamsche Wagen*; te *Lent* bij *CRIJNEN*; te *Tiel* bij *ROESINK* in den *gouden Leeuw*; te *Zalt-Bommel* bij *WIJERS* in het *Koffijhuis*; te *Wageningen* bij *RUTGERS* aan *den Boom*; te *Zutphen* in *den Hollandschen Tuin*; te *Harderwijk* bij *GELDERMAN*; te *Doesborgh* in het *Heeren Logement*; te *Lochem* in *het Zwijnshoofd*; te *'s Hertogenbosch* in den *Gouden Leeuw*; te *Breda* in de *Kroon*; te *Gouda* in de *Zalm*; te *Sliedrecht* in de *Zwaan*; te *Gorinchem* in de *Hooiwagen*; te *Hardinxveld* in de *drie Snoeken*; te *Werkendam* in *'s Lands Welvaren*; te *'s Hage* in het *Bossche Veerhuis*, en de *Zeven Kerken van Rome*; te *Haarlem* in den *Toelast*; te *Rotterdam* in den *Romein*, en het *Curaçausche Jagt*; te *Dordrecht* in de *Belle-vue*; te *Amsterdam in het Noord-Hollandsch Koffijhuis* en de *Nieuwe Stads Herberg*; te *Utrecht* bij *L. Vermeulen*, en in den *Nieuwen Bak*; te *Amersfoort* bij *GROENHUIZEN*; te *Deventer* in *de Moriaan*; te *Zwol* in het *Heeren Logement*; te *Kampen* in den *Keulschen Dom*.

Vier dagen vóór de aanbesteding zal de noodige aanwijzing in loco gedaan worden, — en intusschen nadere informatien te bekomen zijn bij den *Stads Architect*, den Heer *AYTINK VAN FALKENSTEIN*.

† † † Op den 28sten Februarij 1837, des avonds om 7 ure, zullen, in *het Zwijnshoofd* te *Arnhem*, publiek bij toeslag worden verkocht:

1º. Een huisje achter de Sabelspoortsmuur wijk A No. 262, bewoond door *GERRIT DE LANGE*, ingezet op ... ƒ 427,00

2º. Een dito achter de Velperpoortsmuur E No. 225, bewoond door *GORSELING*, ingezet op ... ƒ 425,00.

Informatien zijn te bekomen bij den Notaris *GODEFROIJ*.

§ † § Uit hoofde van sterfgeval, zal, in de maand April aanstaande, op nader te bepalen dag, te *Barneveld*, publiek worden verkocht: het BUITENGOED *NIEUWENHOF*, nevens VIER BOEREN ERVEN, losse LANDERIJEN en TIEND, allen onder *Barneveld* gelegen, zeer geschikt voor de jagt, en te zamen groot 170 Bunders: inmiddels UIT DE HAND TE KOOP en te bevragen bij de Notarissen *MEIJMETTENBRINCK*, te *Barneveld*, en *DE MOD*, te *Harderwijk*. — *Brieven franco*.

§ † § Men is van meening op Vrijdag den 24sten Februarij 1837, des voormiddags ten elf ure, bij den kastelein *FLORUSSEN* aan de Steenstraat te *Arnhem*, in het openbaar te verkoopen: onderscheidene nog wisselende en afstandsche PAARDEN, waaronder vele geschikt voor Diligence- en Voerwerk.

† † † Men vraagt tegen 1º. Mei GEHUWDE LIEDEN zonder kinderen, Protestantsch, en van middelbare jaren; kunnende de vrouw koken, de man grof tuinwerk verrigten, en een van beiden melken. Zich in persoon te adresseren bij den Boekdrukker *C. A. THIEME* te *Arnhem*.

† † † Wordt gevraagd tegen Mei of eerder, bij lieden zonder een woelig beroep, aan of bij den Straatweg tusschen *Zutphen* en *Arnhem*, of *Zutphen* en *Vorden*, eene vrije ongemeubelde KAMER, met KOST en BEDIENING, voor een bejaard Burger-Heer; met opgaaf van een matigen prijs.

Adres met *franco* brieven onder letter V. aan den Heer *H. COOPS* te *Zutphen*.

§ † § TE KOOP in de Walstraat, nabij het Manegeplein te *Arnhem*: Een nieuw gebouwd HUIS met TUIN, zijnde te bevragen bij den Notaris *GODEFROIJ*.

Geoctroijeerde Wijngeest-Azijnmakerij te Dordrecht.

De ondergeteekenden hebben hiermede de eer te berigten, dat zij een depôt van hunnen Azijn gevestigd hebben te *Arnhem* bij den Heer *J. W. TROOST* Apotheker en Drogist, — alwaar dezelve tegens Fabrieks-prijs verkrijgbaar is.

Deze Azijn beveelt zich bijzonder daardoor aan, dat dezelve tot veel minderen prijs, dan waarvoor de Fransche en Duitsche Wijn-Azijnen worden gedebiteerd, te bekomen is, en niettemin, dezelfde bestanddeelen, als zuurtekracht, zuiverheid en deugdzaamheid bezittende als de beste Fransche Wijn-Azijn, tot dezelfde einden kan gebezigd worden, als waarvoor de laatstgenoemde bij voorkeur wordt gebruikt.

Dordrecht, den 14den Februarij 1837.

PENN EN BOUDUIN.

§ † § Al wie in staat is, en genegen zoude zijn, *Eiken* REKPOSTEN, tegen eenen billijken prijs te leveren, kan zich, met aanbod daartoe, vervoegen te *Arnhem*, in de Bakkerstraat, ten huize *D*, No. 149, alwaar het staal is te zien.

GROOTE
KONINKLIJKE
MENAGERIE.

De Ondergeteekenden hebben de eer, het geëerde publiek te berigten, dat hunne Menagerie nog tot en met Maandag den 20sten Februarij zal te bezigtigen zijn, tot finale sluiting. Van heden af aan, zal des avonds ten zeven ure eene *Extra Voorstelling* plaats hebben.

De Heer *ANTHONIE VAN AKEN* zal zich alsdan in de hokken van alle de woeste en bloeddorstige Dieren begeven, als: bij de GRUWZAME HIJENA, den TIJGER en den AMERIKAANSCHEN LEEUW. !

W. VAN AKEN EN ZONEN.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE
EN
KONINGIN DER NEDERLANDEN.
Varende in het Beurt-Veer tusschen Nijmegen *en* Rotterdam, *vise versa*.

Aan het geëerd reizend en handeldrijvend Publiek wordt bekend gemaakt, dat de dienst van genoemde Stoombooten zal hervat worden op Zondag den 19den dezer maand Februarij; en varen

Van Nijmegen naar Rotterdam en 's Hage;
Iederen Zondag, Dingsdag en Donderdag, 's morgens ten 7 ure, en
Van Rotterdam naar Nijmegen:
Iederen Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens ten 6 ure

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.